

Υπόθεση C-51/22

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία υποβολής:

25 Ιανουαρίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Pesti Központi Kerületi Bíróság (κεντρικό πρωτοβάθμιο δικαστήριο της Πέστης, Ουγγαρία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

12 Ιανουαρίου 2022

Ενάγουσα:

PannonHitel Pénzügyi Zrt.

Εναγομένη:

WizzAir Hungary Légitársaság Zrt. (Wizz Air Hungary Zrt.)

Pesti Központi Kerületi Bíróság (κεντρικό πρωτοβάθμιο δικαστήριο του διαμερίσματος της Πέστης, Ουγγαρία)

[παραλειπόμενα] [στοιχεία διοικητικής φύσεως]

Διάταξη

επί της ένδικης διαφοράς μεταξύ της ενάγουσας **PannonHitel Pénzügyi Zrt.** ([παραλειπόμενα] Βουδαπέστη, Ουγγαρία) [παραλειπόμενα],

και της εναγομένης **WizzAir Hungary Légitársaság Zrt.** ([παραλειπόμενα] Βουδαπέστη) [παραλειπόμενα],

αναφορικά με την επιστροφή τιμήματος

[παραλειπόμενα] [δικονομικά στοιχεία του εθνικού δικαίου]

Το αιτούν δικαστήριο υποβάλλει στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

Έχουν το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', και το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο α', πρώτη περίπτωση, και παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης και συνδρομής προς τους επιβάτες σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 295/91, την έννοια ότι ο επιβάτης μπορεί να ασκήσει απευθείας κατά του αερομεταφορέα το δικαίωμά του για επιστροφή του πλήρους αντιτίμου του εισιτηρίου στην τιμή αγοράς του, ακόμη και αν είχε κάνει κράτηση του εισιτηρίου μέσω τρίτου ενεργού ως μεσάζοντος, στον οποίον ο επιβάτης κατέβαλε το αντίτιμο του εισιτηρίου, και αν ο μεσάζων ήταν αυτός ο οποίος αγόρασε το εισιτήριο από τον αερομεταφορέα και κατέβαλε [σε αυτόν] το αντίτιμο του εισιτηρίου, χωρίς πάντως να αποδεικνύεται ότι ο μεσάζων ενήργησε ως εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος του αερομεταφορέα ή ότι πρέπει να θεωρηθεί εξουσιοδοτημένος πράκτορας;

[παραλειπόμενα] [δικονομικά ζητήματα εθνικού δικαίου].

Σκεπτικό

Το αιτούν δικαστήριο [παραλειπόμενα] [δικονομικά ζητήματα εθνικού δικαίου] εκθέτει κατωτέρω τα πραγματικά περιστατικά και το νομοθετικό πλαίσιο που χρήζει ερμηνείας.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών

Η εναγομένη εκτελούσε την πτήση W63163 (από το αεροδρόμιο OTP [Henri Coandă, Βουκουρέστι, Ρουμανία] προς το αεροδρόμιο BLQ [Μπολόνια, Ιταλία]), η οποία ήταν προγραμματισμένη για αναχώρηση στις 18 Ιουνίου 2020. [Ένας] επιβάτης, κάτοικος Ρουμανίας, έκανε κράτηση εισιτηρίου για την εν λόγω πτήση μέσω του ιστοτόπου www.vola.ro, τον οποίο διαχειρίζεται η VOLA.RO SRL [στο εξής: "VOLA.RO"], εταιρεία που δραστηριοποιείται στη Ρουμανία.

Σύμφωνα με το σημείο 21.1.a των γενικών όρων για τη μεταφορά επιβατών και αποσκευών που έχει θεσπίσει η εναγομένη, εκτός εάν η σύμβαση ή άλλη δεσμευτική διάταξη της εφαρμοστέας νομοθεσίας ορίζει άλλως: α) αυτοί οι γενικοί όροι μεταφοράς και κάθε άλλη μεταφορά που [ο μεταφορέας συμφωνεί] να παράσχει στον ([επιβάτη] και/ή στις αποσκευές του) διέπονται από το ουγγρικό δίκαιο.

Ο επιβάτης κατέβαλε το αντίτιμο του εισιτηρίου στη VOLA.RO και η τελευταία, ενεργώντας για λογαριασμό της, αγόρασε το εισιτήριο από την εναγομένη. Για τον σκοπό αυτόν, παρείχε τα προσωπικά δεδομένα του επιβάτη και του χορήγησε επιβεβαίωση κρατήσεως. Η VOLA.RO κατέβαλε το αντίτιμο του εισιτηρίου στην εναγομένη μέσω του εταιρικού της λογαριασμού, από τις πιστώσεις υπηρεσιών διαμεσολαβήσεως. Σύμφωνα με το σημείο III.3.3 των γενικών όρων συναλλαγών που έχει θεσπίσει η VOLA.RO, η τελευταία ενεργεί ως μεσάζων (το αγγλικό

κείμενο χρησιμοποιεί τον όρο «intermediary»), μεταξύ άλλων, για λογαριασμό αεροπορικών εταιρειών. Σύμφωνα με το σημείο X.10.1, η εν λόγω εταιρεία εμπορεύεται επίσης υπηρεσίες οργανωμένων ταξιδιών, αλλά στην προκειμένη περίπτωση δεν αποδεικνύεται ότι η αγορά του εισιτηρίου έγινε στο πλαίσιο υπηρεσιών οργανωμένου ταξιδιού που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2302 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με τα οργανωμένα ταξίδια και τους συνδεδεμένους ταξιδιωτικούς διακανονισμούς, η οποία τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) 2006/2004 και την οδηγία 2011/83/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και καταργεί την οδηγία 90/314/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

Σύμφωνα με το σημείο XXIX.29.1 των γενικών όρων συναλλαγών που έχει θεσπίσει η VOLA.RO, οι ανωτέρω γενικοί όροι διέπονται από το ρουμανικό δίκαιο.

Επίσης, δεν προκύπτει από τον φάκελο η ύπαρξη οποιαδήποτε συμβάσεως διαμεσολαβήσεως μεταξύ VOLA.RO και εναγομένης αναφορικά με τις υπηρεσίες της τελευταίας.

Η εναγομένη ματαίωσε την ανωτέρω πτήση λόγω της οφειλόμενης στο νέο είδος κοροναϊού πανδημίας. Ο επιβάτης υπαναχώρησε από τη σύμβαση και δεν συμφώνησε σε πτήση αντικατάστασης. Η VOLA.RO ζήτησε την επιστροφή του αντιτίμου του εισιτηρίου από την εναγομένη. Η εν λόγω τραπεζική μεταφορά δεν έλαβε χώρα για τεχνικούς λόγους, ωστόσο η εναγομένη πίστωσε το ποσό στον εταιρικό λογαριασμό της VOLA.RO.

Παράλληλα, ο επιβάτης εκχώρησε στην ενάγουσα την απαίτησή του κατά της εναγομένης, την οποία έχει, κατά τη γνώμη του, βάσει του κανονισμού 261/2004. Δεν υπάρχει κανένα στοιχείο στο φάκελο που να αποδεικνύει ότι η VOLA.RO έχει επιστρέψει το ποσό στον επιβάτη.

Επιχειρήματα της ενάγουσας

Η ενάγουσα ζητεί την επιστροφή του αντιτίμου του εισιτηρίου βάσει των άρθρων 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 8, παράγραφος 1, στοιχείο α', πρώτη περίπτωση, του κανονισμού 261/2004. Κατά την άποψή της, η VOLA.RO ενήργησε ως απλός ταξιδιωτικός πράκτορας, ωστόσο αυτό δεν επηρεάζει το δικαίωμα του επιβάτη να ζητήσει την επιστροφή του αντιτίμου του εισιτηρίου απευθείας από τον εναγόμενο αερομεταφορέα. Ως εκ τούτου, και η ενάγουσα, ως νόμιμη εκδοχέας της απαιτήσεως [του επιβάτη], μπορεί να ζητήσει την επιστροφή των χρημάτων απευθείας από την εναγομένη.

Σύμφωνα με την ενάγουσα, τα άρθρα 5, παράγραφος 1, και 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 261/2004 προβλέπουν ρητά ότι η παροχή βοήθειας και η επιστροφή του αντιτίμου του εισιτηρίου πρέπει να διενεργούνται υπέρ των επιβατών.

Η ενάγουσα επικαλείται την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-601/17, σύμφωνα με την οποία, κατ' ουσίαν, δυνάμει του άρθρου 2, στοιχείο στ', του κανονισμού 261/2004, ο επιβάτης μπορεί επίσης να ζητήσει, ως μέρος της τιμής του εισιτηρίου, την προμήθεια που χρεώθηκε από τον εξουσιοδοτημένο πράκτορα του αερομεταφορέα, υπό την προϋπόθεση ότι ο τελευταίος γνώριζε την προμήθεια αυτή (σκέψεις 13, 16 και 20).

Ως εκ τούτου, η ενάγουσα θεωρεί ότι είναι άνευ σημασίας το αν ο επιβάτης αγόρασε το εισιτήριο απευθείας από την εναγομένη ή μέσω της VOLA.RO που ενεργούσε ως μεσάζων.

Επιχειρήματα της εναγομένης

Η εναγομένη δεν αρνείται την υποχρέωσή της για επιστροφή των χρημάτων λόγω ματαιώσεως της πτήσεως, ωστόσο, κατά την άποψή της, πρέπει να εκπληρώσει την υποχρέωση αυτή έναντι της VOLA.RO και όχι έναντι του επιβάτη.

Υποστηρίζει ότι, σύμφωνα με τη γραμματική έννοια του όρου "επιστροφή", μπορεί να επιστρέψει το αντίτιμο του εισιτηρίου μόνο στο πρόσωπο από το οποίο εισέπραξε το εν λόγω ποσό. Ισχυρίζεται ότι δεν εξέδωσε εισιτήριο στον επιβάτη.

Σε σχέση με την κράτηση του εν λόγω εισιτηρίου, η εναγομένη έλαβε μόνο μία πληρωμή από τη VOLA.RO και έχει ήδη επιστρέψει το ποσό σε αυτή. Σημειώνει ότι, εάν ο επιβάτης ή ο νόμιμος εκδοχέας της απαιτήσεώς του είχαν επίσης δικαίωμα επιστροφής, η εναγομένη θα ήταν υποχρεωμένη να καταβάλει το ποσό εις διπλούν.

Η εναγομένη παραπέμπει στην απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-163/18. Σύμφωνα με την εν λόγω απόφαση, όταν ο επιβάτης δικαιούται να ζητήσει επιστροφή χρημάτων από τον διοργανωτή ενός οργανωμένου ταξιδιού βάσει της οδηγίας 90/314/ΕΟΚ, η οποία έχει πλέον καταργηθεί, δεν μπορεί να ζητήσει επιστροφή του αντιτίμου του εισιτηρίου από τον αερομεταφορέα (σκέψεις 31, 35 και 44).

Η εναγομένη επικαλείται επίσης το άρθρο 6:212, παράγραφος 3, πρώτη πρόταση, του *a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. Törvény* (νόμου V του 2013 περί Αστικού Κώδικα: στο εξής: "Αστικός Κώδικας"). Σύμφωνα με τη διάταξη αυτή, σε περίπτωση αναδρομικής λύσεως της συμβάσεως με κοινή συμφωνία, επιστρέφονται οι καταβληθείσες παροχές.

Η εναγομένη υποστηρίζει ότι η υπαναχώρηση του επιβάτη ισοδυναμεί με αναδρομική λύση κατόπιν κοινής συμφωνίας. Ως εκ τούτου, η καταβληθείσα παροχή, η οποία συνίσταται στην καταβολή του τιμήματος αγοράς, πρέπει να επιστραφεί. Ωστόσο, και σε αυτή την περίπτωση, το τίμημα μπορεί να επιστραφεί μόνο στο πρόσωπο που το κατέβαλε αρχικά, δηλαδή στη VOLA.RO.

Ως παράδειγμα καταστάσεως συγκρίσιμης με αυτή της παρούσας υποθέσεως, η εναγομένη αναφέρει την περίπτωση των επιχειρήσεων που αγοράζουν αεροπορικά εισιτήρια για τους υπαλλήλους τους. Σε περίπτωση ματαιώσεως της πτήσεως, δεν δικαιούνται αποζημιώσεως οι εργαζόμενοι, οι οποίοι είναι οι πραγματικοί επιβάτες, αλλά η εταιρεία που αγόρασε τα εισιτήρια.

Εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο

Κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, η παρούσα διαφορά πρέπει να επιλυθεί βάσει του κανονισμού [261/2004], ο οποίος έχει άμεσο αποτέλεσμα και είναι άμεσα εφαρμοστέος. Όσον αφορά το συγγκικό δίκαιο, πρέπει να γίνει αναφορά στον Αστικό Κώδικα, το άρθρο 6:59, παράγραφος 1, του οποίου κατοχυρώνει την αρχή της ελευθερίας των συμβάσεων, ενώ τα άρθρα 6:77 έως 6:81 προβλέπουν την εξέταση των γενικών όρων των συναλλαγών ως μέρους της συμβάσεως.

Σύμφωνα με το άρθρο 6:[212], παράγραφος 3, πρώτη πρόταση του Αστικού Κώδικα, σε περίπτωση αναδρομικής λύσεως της συμβάσεως με κοινή συμφωνία (felbontás), επιστρέφονται οι καταβληθείσες παροχές.

Σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 1 του a légi személyszállítás szabályairól szóló 25/1999 (II. 12.) Korm. rendelet (κυβερνητικού διατάγματος 25/1999, της 12ης Φεβρουαρίου 1999, για τη ρύθμιση των αεροπορικών μεταφορών επιβατών), οι γενικές διατάξεις του [Αστικού Κώδικα] σχετικά με τις συμβάσεις, καθώς και οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα σχετικά με τις συμβάσεις εκπληρώσεως, και, επικουρικός, οι διατάξεις του παρόντος διατάγματος, εφαρμόζονται στη σύμβαση αεροπορικής μεταφοράς επιβατών που συνάπτεται μεταξύ επιβάτη και αερομεταφορέα (στο εξής από κοινού: "τα μέρη").

Σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, του ίδιου διατάγματος, ο αερομεταφορέας καθορίζει στους γενικούς όρους μεταφοράς τους λεπτομερείς όρους της συμβάσεως αεροπορικής μεταφοράς επιβατών που δεν ρυθμίζονται από τον Αστικό Κώδικα και το παρόν διάταγμα. Οι γενικοί όροι μεταφοράς διέπονται από τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα σχετικά με τους γενικούς όρους των συναλλαγών.

Εφαρμοστέο δίκαιο της Ένωσης

Σύμφωνα με την πρώτη πρόταση του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές [(Ρώμη I), στο εξής: "κανονισμός Ρώμη I"], η σύμβαση διέπεται από το δίκαιο που έχουν επιλέξει τα μέρη. Σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 2, του κανονισμού, η επιλογή του δικαίου εφαρμόζεται, με ορισμένους περιορισμούς, και στις καταναλωτικές συμβάσεις.

Σχετικές διατάξεις του κανονισμού 261/2004:

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Ο παρών κανονισμός θεσπίζει, υπό τους ακόλουθους προσδιοριζόμενους όρους, τα ελάχιστα δικαιώματα των επιβατών σε περίπτωση:

[...]

β) ματαίωσης της πτήσης τους·

[...]

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

[...]

στ) "εισιτήριο", το έγκυρο έγγραφο που παρέχει δικαίωμα μεταφοράς, ή το ισοδύναμό του σε μη έντυπη, π.χ. ηλεκτρονική μορφή, το οποίο έχει εκδοθεί ή εγκριθεί από τον αερομεταφορέα ή τον εξουσιοδοτημένο πράκτορά του·

[...]

Άρθρο 5

Ματαίωση

1. Σε περίπτωση ματαίωσης μιας πτήσης, οι επιβάτες δικαιούνται:

α) βοήθεια από τον πραγματικό αερομεταφορέα σύμφωνα με το άρθρο 8, [...]

[...]

Άρθρο 7

Δικαίωμα αποζημίωσης

1. Όταν γίνεται παραπομπή στο παρόν άρθρο, ο επιβάτης λαμβάνει αποζημίωση ύψους:

[...]

3. Η αποζημίωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 καταβάλλεται σε ρευστό, με ηλεκτρονικό τραπεζικό έμβασμα, με τραπεζική εντολή ή επιταγή, ή,

εφόσον συμφωνήσει ενυπογράφως ο επιβάτης, με ταξιδιωτικά κουπόνια (voucher) ή/και άλλες υπηρεσίες.

[...]

Άρθρο 8

Δικαίωμα επιστροφής χρημάτων ή μεταφοράς με άλλη πτήση

1. Όταν γίνεται παραπομπή στο παρόν άρθρο, παρέχεται στον επιβάτη η δυνατότητα να επιλέξει:

α) - την εντός επτά ημερών επιστροφή, με τους τρόπους που αναφέρονται στο άρθρο 7 παράγραφος 3, του πλήρους αντιτίμου του εισιτηρίου του, στην τιμή που το αγόρασε, για το μέρος ή τα μέρη του ταξιδιού που δεν πραγματοποιήθηκαν και για το μέρος ή τα μέρη του ταξιδιού που ήδη πραγματοποιήθηκαν, εφόσον η πτήση δεν εξυπηρετεί πλέον κανένα σκοπό σε σχέση με το αρχικό ταξιδιωτικό του σχέδιο, καθώς επίσης, αν συντρέχει η περίπτωση:

[...]

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στις υποθέσεις C-601/17 και C-163/18, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέτασε ζητήματα παρόμοια με τα επίμαχα στην παρούσα υπόθεση, ωστόσο, κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, οι εκδοθείσες αποφάσεις στις υποθέσεις αυτές δεν παρέχουν σαφή καθοδήγηση σε σχέση με το νομικό ζήτημα της παρούσας υποθέσεως.

Διευκρινίσεις επί του προδικαστικού ερωτήματος

Κατ' αρχάς, το αιτούν δικαστήριο εξέτασε το θέμα του εφαρμοστέου δικαίου στις επίμαχες έννομες σχέσεις. Σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 1, του προαναφερθέντος κανονισμού Ρώμη I και το σημείο XXIX.29.1 των γενικών όρων συναλλαγών που έχει θεσπίσει η VOLA.RO, οι έννομες σχέσεις μεταξύ επιβάτη και VOLA.RO διέπονται από το ρουμανικό δίκαιο.

Σύμφωνα με την προαναφερθείσα διάταξη του κανονισμού Ρώμη I και το σημείο 21.1, στοιχείο α, των γενικών όρων μεταφοράς που θέσπισε η εναγομένη, τόσο η σύμβαση αεροπορικής μεταφοράς επιβατών μεταξύ του επιβάτη και της εναγομένης όσο και η έννομη σχέση μεταξύ της VOLA.RO και της εναγομένης διέπονται από το ουγγρικό δίκαιο.

Δεδομένου ότι η Ρουμανία και η Ουγγαρία είναι αμότερες κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το νομικό ζήτημα που τίθεται στην κρινόμενη διαφορά πρέπει να επιλυθεί κατά κύριο λόγο βάσει του κανονισμού 261/2004, ο οποίος

έχει άμεσο αποτέλεσμα και είναι άμεσα εφαρμοστέος. Για τους σκοπούς αυτούς, είναι απαραίτητη η ερμηνεία του παρόντος κανονισμού.

Δεδομένου ότι πρόκειται για διατάξεις του δικαίου της ΕΕ, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αποκλειστικά αρμόδιο για την ερμηνεία τους (άρθρο 267 ΣΛΕΕ). Κατά συνέπεια, προτού αποφανθεί επί της ουσίας της υποθέσεως, θα πρέπει να ανασταλεί η διαδικασία και, σύμφωνα με το άρθρο 267 ΣΛΕΕ, να ζητηθεί από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αποφανθεί διά εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως επί του ερωτήματος που διατυπώνεται στο διατακτικό της παρούσας αποφάσεως.

Οι λόγοι γι' αυτό είναι οι εξής:

Στον ιστότοπο www.vola.ro, ο οποίος είναι διαθέσιμος και στα αγγλικά, οι επιβάτες μπορούν να αναζητήσουν απευθείας τις πτήσεις που ανταποκρίνονται στα ταξιδιωτικά τους σχέδια, να κάνουν κράτηση και να πληρώσουν τα σχετικά εισιτήρια και υπηρεσίες, ωστόσο το πρόσωπο που κάνει την κράτηση με τον αερομεταφορέα είναι η VOLA.RO.

Από τη διατύπωση του κανονισμού 261/2004 δεν προκύπτει σαφώς το πώς πρέπει να αξιολογηθεί η συμπεριφορά ενός τρίτου μεσάζοντα, όπως αυτός που περιγράφεται ανωτέρω, ο οποίος δεν μπορεί να θεωρηθεί εξουσιοδοτημένος πράκτορας του αερομεταφορέα κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο στ', του εν λόγω κανονισμού, ούτε η υπηρεσία που παρέχει μπορεί να θεωρηθεί ως μέρος οργανωμένου ταξιδιού κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού.

Σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', και το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 261/2004, στους επιβάτες πρέπει να παρέχεται βοήθεια και ορισμένες επιλογές. Όσον αφορά τους τρόπους πληρωμής, το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο α', πρώτη περίπτωση, του εν λόγω κανονισμού, παραπέμπει στο άρθρο του 7, παράγραφος 3,. Σύμφωνα με το τελευταίο, η επιστροφή χρημάτων μπορεί να γίνει μόνο μέσω ταξιδιωτικών κουπονιών ή άλλων υπηρεσιών σε περίπτωση προηγούμενης συμφωνίας που έχει υπογραφεί από τον επιβάτη. Σε αντίθεση με το άρθρο 7, παράγραφος 1, του κανονισμού 261/2004, οι διατάξεις αυτές δεν προβλέπουν ρητά ότι το αντίτιμο πρέπει να επιστραφεί στον επιβάτη, αν και αυτή ήταν πιθανώς η πρόθεση του νομοθέτη, επίσης υπό το πρίσμα του άρθρου 8, παράγραφος 2, του ίδιου κανονισμού. Πράγματι, από γραμματική άποψη, ο όρος "επιστροφή χρημάτων" ("reimbursement") μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι ο αερομεταφορέας μπορεί να επιστρέψει τα χρήματα μόνο στο πρόσωπο που του κατέβαλε το τίμημα της αγοράς.

Η απάντηση στο υποβληθέν ερώτημα επηρεάζει την απόφαση που πρέπει να εκδώσει το αιτούν δικαστήριο, δεδομένου ότι, σε περίπτωση που ο επιβάτης έχει άμεσο αγωγικό δικαίωμα, πρέπει να αποφανθεί κατά της εναγομένης. Εάν ο επιβάτης δεν έχει άμεσο αγωγικό δικαίωμα, θα πρέπει είτε η αγωγή να απορριφθεί

είτε να διαταχθεί η προσκόμιση συμπληρωματικών στοιχείων σχετικά με το κατά πόσον η VOLA.RO μπορεί να χαρακτηριστεί ως εξουσιοδοτημένη πράκτορας της εναγομένης.

Η έκδοση προδικαστικής απόφασης επί του ερωτήματος αυτού είναι επίσης αναγκαία από άποψη ασφάλειας δικαίου, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι οι επιβάτες θα λαμβάνουν επιστροφή χρημάτων είτε από τον αερομεταφορέα είτε από τον μεσάζοντα και ότι οι αερομεταφορείς δεν θα υποχρεούνται να καταβάλλουν δύο φορές.

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν έχει ακόμη αποφανθεί επί του ζητήματος αυτού, οπότε δεν είναι δυνατόν να γίνει λόγος για "σαφή πράξη".

Όσον αφορά τη νομολογία που επικαλούνται τα μέρη, η απόφαση στην υπόθεση C-601/17 αφορούσε περίπτωση στην οποία δεν αμφισβητήθηκε ότι ο ταξιδιωτικός πράκτορας είχε ενεργήσει ως εξουσιοδοτημένος αντιπρόσωπος του αερομεταφορέα, ενώ η απόφαση στην υπόθεση C-163/18 αφορούσε περίπτωση στην οποία το δικαίωμα του επιβάτη για επιστροφή χρημάτων από τον διοργανωτή ταξιδιού βασιζόταν σε ειδικό νόμο.

Η ερμηνεία δεν είναι επαρκώς σαφής ώστε να αποκλείει κάθε εύλογη αμφιβολία, υπό την έννοια της "σαφούς πράξεως". Ειδικότερα, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, δεν είναι δυνατόν να συναχθεί με σαφήνεια από τη διατύπωση του κανονισμού και μόνον εάν, σε μία περίπτωση όπως η κρινόμενη, ο επιβάτης μπορεί να ζητήσει επιστροφή χρημάτων απευθείας από τον αερομεταφορέα.

Επιπλέον, το αιτούν δικαστήριο πληροφορήθηκε αυτεπαγγέλτως, μέσω αναζητήσεως στο διαδίκτυο, ότι, σύμφωνα με ανακοίνωση που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στον δικτυακό της τόπο (https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/consumer-rights-and-complaints/enforcement-consumer-protection/coordinated-actions/air-travel_en) και το παράρτημα της εν λόγω ανακοίνωσης, 16 αερομεταφορείς, μεταξύ των οποίων και η εναγομένη, ανέλαβαν την υποχρέωση της απευθείας επιστροφής του αντιτίμου του εισιτηρίου σε επιβάτες που αγόρασαν εισιτήριο μέσω μεσάζοντα, σε περίπτωση που ο επιβάτης αντιμετωπίζει δυσκολίες κατά την επιστροφή του αντιτίμου από τον τελευταίο. Αυτό προκύπτει σαφώς από το τελευταίο σημείο της δήλωσης: "Οι επιβάτες που έκαναν κράτηση για την πτήση τους μέσω ενδιάμεσου φορέα και δυσκολεύονται να λάβουν επιστροφή χρημάτων από τον ενδιάμεσο φορέα μπορούν να απευθυνθούν στην αεροπορική εταιρεία και να ζητήσουν να τους επιστραφεί το ποσό απευθείας. Οι αεροπορικές εταιρείες αναμένεται να ενημερώνουν τους επιβάτες σχετικά με αυτή τη δυνατότητα και τους όρους για την αίτηση άμεσης επιστροφής χρημάτων στους δικτυακούς τους τόπους".

Το παράρτημα, το οποίο είναι προσβάσιμο από τον προαναφερόμενο δικτυακό τόπο

(https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/overview_of_measures_that_airlines_should_take.docx.pdf), εκφράζεται επίσης με παρεμφερείς όρους στην τελευταία

γραμμή του πίνακά του. Κατά συνέπεια, ελλείπει αντίθετης νομοθεσίας ή συμβατικής ρήτρας, οι αερομεταφορείς πρέπει, κατά γενικό κανόνα, να αποζημιώνουν απευθείας τους επιβάτες: "Να δέχονται απευθείας απαιτήσεις επιστροφής χρημάτων από τον επιβάτη, εκτός εάν ισχύει ειδική νομοθεσία (π.χ. στο πλαίσιο οργανωμένου ταξιδιού) ή εάν οι συμβατικές ρυθμίσεις μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών προβλέπουν έγκυρα διαφορετικά. Αυτό μπορεί να γίνει με τον σχεδιασμό της διαδικασίας κράτησης κατά τρόπο που να επιτρέπει στους επιβάτες να ζητούν επιστροφή χρημάτων απευθείας από την αεροπορική εταιρεία, όταν αυτό είναι απαραίτητο".

Κατά την άποψη του αιτούντος δικαστηρίου, εάν το υποβληθέν ζήτημα ήταν σαφές ή είχε ήδη επιλυθεί με προηγούμενη απόφαση, δεν θα ήταν απαραίτητες ούτε οι συμφωνίες μεταξύ της Επιτροπής και των αερομεταφορέων ούτε η εκούσια δέσμευση των τελευταίων.

[παραλειπόμενα] [ζητήματα εθνικού δικονομικού δικαίου]

Βουδαπέστη, 12 Ιανουαρίου 2022

[παραλειπόμενα] [υπογραφές]